onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

GLAS RADNIKA

Glasilo članica Regionalnog sindikalnog savjeta SOLIDARNOST, septembar 2022. Broj 1.

Institut najniže plate — minimalne zarade u regionu iz ugla Sindikata

TEMA

GLAS RADNIKA

Ovdje nešto kratko o samom e biltenu
Samo za naslovnicu prvog broja zasad
ili kratak uvod u temu broja

Aktuelnosti iz sindikalnih centrala

USVAJANJE ZAKONA O MINIMALNOJ PLATI OSTAJE NAŠ GLAVNI CILJ

Savez samostalnih sindikata BIH

DIJALOGOM DO BEZBJEDNOSTI NA RADU

Unija slobodnih sindikata Crne Gore

USPEŠNE AKTIVNOSTI ZSSS

Savez slobodnih sindikata Slovenije

SAVEZ SAMOSTALNIH SINDIKATA SRBIJE

Savez samostalnih sindikata Srbije

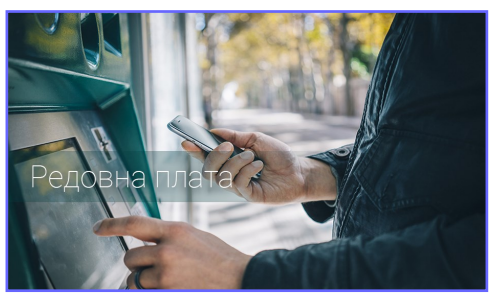

NAJNIŽA PLATA U MAKEDONIJI

Savez sindikata Makedonije

"Wages should never leave workers and their families living in poverty but that has been the reality across Europe for too long.„
ETUC Deputy General Secretary Esther Lynch

FAIR WAGES!
Collective bargaining FOR ALL and fair minimum wages

DOSTOJANSTVENE PLATE!
KOLEKTIVNO PREGOVARANJE ZA SVE I PRAVIČNE MINIMALNE PLATE!!!

CONFEDERATION SYNDICAT EUROPEAEN TRADE UNION

FINANASIJSKI PODRŽANO OD STRANE EVROPSKE KONFEDERACIJE SINDIKATA

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

GLAS RADNIKA

Glasilo članica Regionalnog sindikalnog savjeta SOLIDARNOST, septembar 2022. Broj 1.

RIJEČ UREDNIKA

Savez sindikata Republike Srpske i granski sindikati, u skladu sa svojim programskim aktivostima, konstantno rade na povećanju plata svim radnicima u Republici Srpskoj.

Nakon našeg mukotrpnog rada i dugotrajnih pregovora sa socijalnim partnerima, u toku 2022.godine, povećali smo plate u tri navrata.

Od 1.1.2022. godine najniža plata povećana je sa 540KM na 590KM.

Plate svim radnicima su povećane po osnovu smanjenja zbirne stope doprinosa sa 32,8 % na 31% i povećanja neoporezivog dijela plate (1000KM bruto), a plate budžetskim i fondovskim korisnicima povećane su za 3 do 5 %.

Od 1.5.2022. godine, najniža plata je povećana na 650KM a nakon potpisivanja nove cijene rada između predsjednika granskih sindikata budžetskih i fondovskih korisnika sa resornim ministrima i predsjednikom Vlade Republike Srpske plate zaposlenih u obrazovanju, kulturi, policiji, pravosuđu, upravi, javnim službama, zdravstvu i socijalnoj zaštiti, povećane su za 10%.

U toku su pregovori za treće povećanje najniže plate u ovoj godini, a od 1.8. 2022. godine, svakom radniku čija se primanja finansiraju iz Budžeta RS i fondova, plata je nominalno povećana za 100KM.

OVDJE NEŠTO O SAVJETU

Nešto kratko, kad je osnovan možda

Imamo I opciju da napravimo pravu naslovnu stranu, kao što će biti od sledećih brojeva, a da ovo bude strana 2, prije sadržaja.

Plate su povećane i radnicima u lokalnim zajednicama, javnim preduzećima i ustanovama, te privrednim društvima, nakon pregovora na nivou poslodavca, a uz aktivno učešće Saveza sindikata Republike Srpske i granskih sindikata.

Sva ova povećanja plata imala su za cilj da sa jedne strane poboljšaju standard radnika, a sa druge strane amortizuju posljedice inflacije i porasta troškova života.

OVDJE JOŠ NEŠTO O SAVJETU, KASNIJE ĆE ZA SLEDEĆE BROJEVE TU BITI TEMA BROJA, NASLOVNA STRANA SLEDEĆEG BROJA ĆE SVAKAKO BITI DRUGAČIJEG DIZAJNA, BAŠ VIŠE KAO BILTEN ILI NOVINE

ČLANICE, CILJEVI, KRATKO

CONFEDERATION SYNDICAT EUROPEAEN TRADE UNION

FINANASIJSKI PODRŽANO OD STRANE EVROPSKE KONFEDERACIJE SINDIKATA

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

NASLOVNA

SADRŽAJ

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

GLAS RADNIKA

Glasilo članica Regionalnog sindikalnog savjeta SOLIDARNOST, septembar 2022. Broj 1.

SADRŽAJ

Sadržaj možemo uraditi klasično ili ovako sa tabovima

Savez sindikata Republike Srpske
Najniža plata u Republici Srpskoj– zaštitna kategorija ili pravilo?
Strana 4.

Savez sindikata Republike Srpske
Povećane plate svim radnicima u Republici Srpskoj!
Strana 6.

Savez samostalnih sindikata Hrvatske
Najniža plata u Republici Srpskoj– zaštitna kategorija ili pravilo?
Strana 7.

Savez samostalnih sindikata Hrvatske
Povećane plate svim radnicima u Republici Srpskoj!
Strana 9.

CONFEDERATION SYNDICAT EUROPEAEN TRADE UNION

Finanasijski podržano od strane Evropske konfederacije sindikata

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

NASLOVNA

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

GLAS RADNIKA

Glasilo članica Regionalnog sindikalnog savjeta SOLIDARNOST, septembar 2022. Broj 1.

NAJNIŽA PLATA U REPUBLICI SRPSKOJ—ZAŠTITNA KATEGORIJA ILI PRAVILO?

Autorski tekst
Savez sindikata
Republike Srpske

Pravni okvir za regulisanje instituta najniže plate u Republici Srpskoj proizilazi iz Konvencije MOR-a br. 131 o utvrđivanju najniže plate, koju je BiH ratifikovala godine.

Institut najniže plate u Republici Srpskoj regulisan je odredbama Zakona o radu Republike Srpske, jer je Ustavom BiH propisano da je oblast radnog zakonodavstva u nadležnosti entiteta. U skladu sa odredbama Ustava i Zakona o radu Republike Srpske, radnik ostvaruje pravo na bruto platu u skladu sa Zakonom i kolektivnim ugovorom.

Najniža plata isplaćuje se za puno radno vrijeme i prosječno ostvarene rezultate radnika u skladu sa aktima poslodavca, samo kada je iznos plate radnika, obračunate u skladu sa zakonom, opštim aktom ili ugovorom o radu, ispod utvrđenog iznosa najniže plate .

Najnižu platu u Republici Srpskoj utvrđuje Vlada Republike Srpske, na prijedlog Ekonomsko-socijalnog savjeta u posljednjem kvartalu tekuće za narednu godinu. ESS je tijelo čiji je cilj dijalog o ekonomskom i socijalnom položaju zaposlenih i polodavaca, a čine ga predstavnici entitetske Vlade, reprezentativnih sindikata i udruženja poslodavaca. Ukoliko savjet ne postigne konsenzus po pitanju utvrđivanja prijedloga iznosa naniže plate, odluku o najnižoj plati donosi Vlada Republike Srpske, imajući u vidu kretanje plata, rast proizvodnje i životnog standarda .

Na iznos najniže plate dodaju se sva uvećanja

Novina u radnom zakonodavstvu Republike Srpske, za koje se izborio Savez sindikata Republike Srpske, nakon šest godina upornog i mukotrpnog rada predstavlja propisivanje izričite obaveze poslodavca da najnižu platu, koja se isplaćuje radniku, uveća po osnovu ukupnog radnog staža. Primjenom nove zakonske regulative, stvorene su pretpostavke za otklanjanje ranijih nedoumica u vezi primjene instituta najniže plate i spriječavanje daljih zloupotreba od strane poslodavaca .

U našem pravnom poretku, zakon prepoznaje redovan način utvrđivanja iznosa najniže plate, prema kome se iznos najniže plate utvrđuje jedanput godišnje.

Međutim, u vanrednim okolnostima, kao što su povećanje inflacije, porast troškova života i druge okolnosti, svaki od socijalnih partnera može predložiti usklađivanje iznosa najniže plate i prije zakonom definisanog perioda u kome se utvrđuje iznos najniže plate za narednu godinu.

Osnovni značaj instituta najniže plate jeste da svako povećanje najniže plate, treba automatski da povlači povećanje i ostalih plata. Tada nastupa veliki posao za Savez sindikata RS i granske sindikate da na osnovu povećanja najniže plate kroz pregovore sa poslodavcima povećaju i sve ostale plate.

S obzirom da se prema zakonu, najniža plata isplaćuje za puno radno vrijeme i prosječno ostvarene rezultate radnika, koji čine osnovnu platu radnika, na iznos najniže plate, osim uvećanja plate po osnovu radnog staža, obračunavaju se i sva druga zakonska uvećanja plate, (prekovremeni rad, rad noću i sl....) kao i druga primanja po osnovu rada (topli obrok, regres, prevoz...).

Visoki troškovi života—najniža plata nije dovoljna ni za prehranu četveročlane porodice

Najniža plata u Republici Srpskoj uvedena je 2006. godine, kada su je u iznosu od 205 KM tripartitno dogovorili Savez sindikata Republike Srpske, Vlada Republike Srpske i Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske.

Najniža plata u Republici Srpskoj za 2022. godinu, počev od 01. maja 2022. godine iznosi neto 650,00 KM, odnosno 942,03 KM u bruto iznosu, što u protivvrijednosti evra iznosi 332,50 evra. Ovom odlukom Vlade Republike Srpske, najniža plata za 2022. godinu povećana je sa prvobitno utvrđenog iznosa od 590,00 KM.

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

GLAS RADNIKA

Glasilo članica Regionalnog sindikalnog savjeta SOLIDARNOST, septembar 2022. Broj 1.

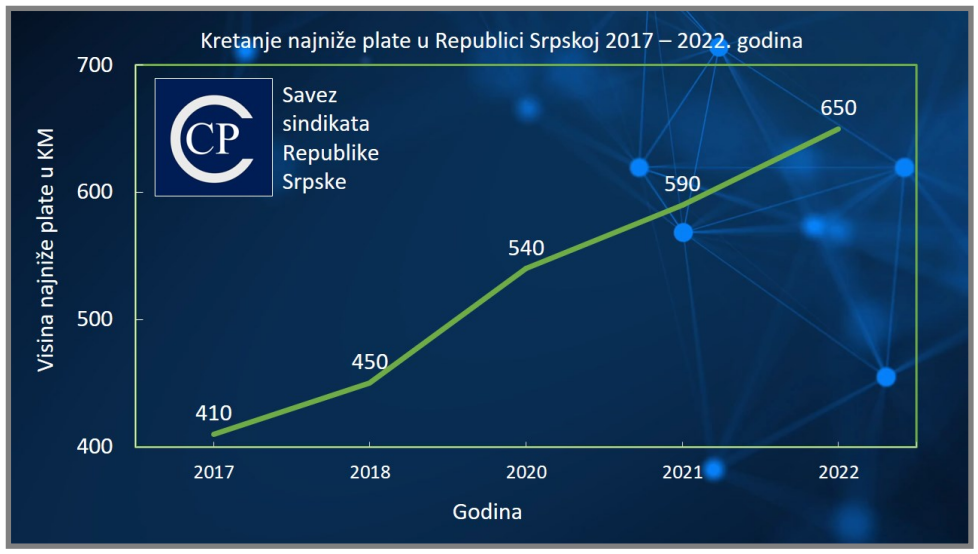

Izbos najniže plate u Republici Srpskoj u periodu 2017—2022. godina

Sindikalna potrošačka korpa za juli 2022. godine, koju jedino izračunava Savez sindikata Republike Srpske, iznosi 2.278,15 KM i prosječna plata od 1.160 KM (za juli mjesec) je pokriva sa 51,46%, dok je najniža plata pokriva sa samo 28,60% .

Učešće najniže plate od 650,00 KM u prosječnoj plati u Republici Srpskoj od 1.160,00 KM je 56%.

Imajući u vidu činjenicu da sindikalna potrošačka korpa sadrži troškove jedne četvoročlane porodice za prehranu, stanovanje i komunalne usluge, tekuće održavanje domaćinstva, odjeću i obuću, higijenu i njegu zdravlja, prevoz, obrazvanje i kulturu, očigledno je da iznos najniže plate u Republici Srpskoj ne zadovoljava ni osnovne životne potrebe prosječnog domaćinstva za ishranu .

Zloupotreba instituta najniže plate

U Republici Srpskoj, prema posljednjim podacima Poreske uprave Republike Srpske za mjesec maj 2022. godine, najnižu platu, ili iznos ispod najniže plate prima 28.209 i platu do 700 KM, odnosno neznatno veći iznos od najniže plate prima čak 69.000 radnika, od ukupno 287.561 radnika.

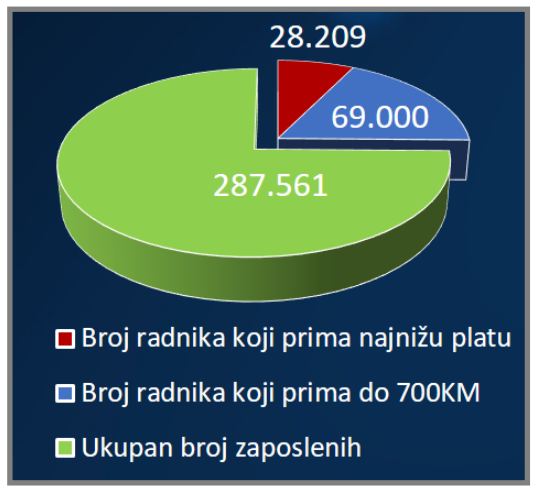

Međutim, veći broj poslodavca ne usklađuju rast ostalih plata sa povećanjem iznosa najniže plate, što dovodi do ujednačavanja plata kvalifikovanih i nekvalifikovanih radnika .

Stav Saveza sindikata Republike Srpske je da je institut najniže plate u zakonodavnom sistemu, koncipiran kao zaštitna kategorija, koja se primjenjuje samo u slučaju isplate plate nekvalifikovanim radnicima koji obavljaju najjednostavnije poslove za puno radno vrijeme i kao privremena mjera, kada preduzeće upadne u ekonomske poteškoće .

Osnovni problem predstavlja činjenica da u Republici Srpskoj nemamo zaključene posebne kolektivne ugovore u privredi, te brojni poslodavci institut najniže plate zloupotrebljavaju, pa najnižu platu isplaćuju i za KV, SSS, te čak i za VSS.

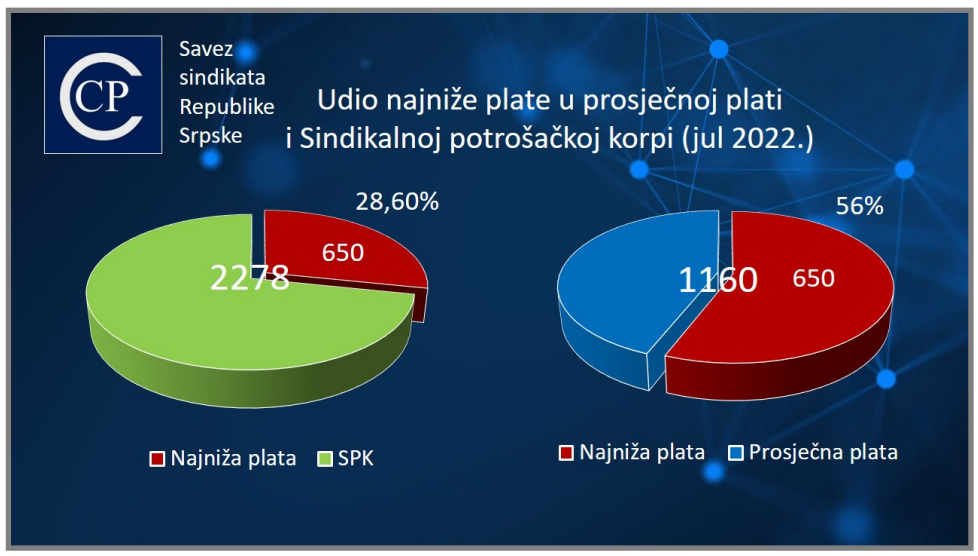

Udio najniže plate u sindikalnoj potrošačkoj korpi prosječnoj plati, jul 2022.

Situacija je drugačija u preduzećima gdje imamo organizovan Sindikat i zaključene kolektivne ugovore u privredi.

Važno je napomenuti da se sve ove godine najniža plata povećavala dva puta, a u toku su pregovori i za treće, isključivo na zahtjev Saveza sindikata Republike Srpske, a da poslodavci nikada nisu bili saglasni sa njenim povećanjem.

Zbog isključivog stava jednog dijela poslodavaca (čelnika Unije poslodavaca) imamo izrazito niske plate u privredi koje su nedovoljne za pristojan život, što predstavlja osnovni razlog zašto kvalifikovani radnici odlaze iz Republike Srpske

CONFEDERATION SYNDICAT EUROPEAEN TRADE UNION

Finanasijski podržano od strane Evropske konfederacije sindikata

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

NASLOVNA
SADRŽAJ

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

GLAS RADNIKA

Glasilo članica Regionalnog sindikalnog savjeta SOLIDARNOST, septembar 2022. Broj 1.

POVEĆANE PLATE SVIM RADNICIMA U REPUBLICI SRPSKOJ

Autorski tekst
Savez sindikata
Republike Srpske

Savez sindikata Republike Srpske i granski sindikati, u skladu sa svojim programskim aktivostima, konstantno rade na povećanju plata svim radnicima u Republici Srpskoj.

Nakon našeg mukotrpnog rada i dugotrajnih pregovora sa socijalnim partnerima, u toku 2022.godine, povećali smo plate u tri navrata.

Od 1. januara 2022. godine najniža plata povećana je sa 540KM na 590KM.

Plate svim radnicima su povećane po osnovu smanjenja zbirne stope doprinosa sa 32,8 % na 31% i povećanja neoporezivog dijela plate (1000KM bruto), a plate budžetskim i fondovskim korisnicima povećane su za 3 do 5 %.

Od 1. maja .2022. godine, najniža plata je povećana na 650KM a nakon potpisivanja nove cijene rada između predsjednika granskih sindikata budžetskih i fondovskih korisnika sa resornim ministrima i predsjednikom Vlade Republike Srpske plate zaposlenih u obrazovanju, kulturi, policiji, pravosuđu, upravi, javnim službama, zdravstvu i socijalnoj zaštiti, povećane su za 10%.

Predsjednik Sindikata obrazovanja, nauke i kulture Republike Srpske Dragan Gnjatić potpisao novu cijenu rada sa resornim ministrom

U toku su pregovori za treće povećanje najniže plate u ovoj godini, a od 1.8. 2022. godine, svakom radniku čija se primanja finansiraju iz Budžeta RS i fondova, plata je nominalno povećana za 100KM.

Plate su povećane i radnicima u lokalnim zajednicama, javnim preduzećima i ustanovama, te privrednim društvima, nakon pregovora na nivou poslodavca, a uz aktivno učešće Saveza sindikata Republike Srpske i granskih sindikata.

Predsjednik Sindikata lokalne samouprave, uprave i javnih službi Republike Srpske Branko Zelenović potpisao novu cijenu rada sa resornim ministrom

Sva ova povećanja plata imala su za cilj da sa jedne strane poboljšaju standard radnika, a sa druge strane amortizuju posljedice inflacije i porasta troškova života.

Savez sindikata Republike Srpske obilježio je 25. avgusta 30 godina uspješnog rada i postojanja

IMAM PRAVO VIŠE
ČLAN SAM SINDIKATA!

CONFEDERATION SYNDICAT EUROPEAEN TRADE UNION

Finanasijski podržano od strane Evropske konfederacije sindikata

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

NASLOVNA
SADRŽAJ

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

GLAS RADNIKA

Glasilo članica Regionalnog sindikalnog savjeta SOLIDARNOST, septembar 2022. Broj 1.

MINIMALNA PLATA NE POKRIVA NI ČETVRTINU POTROŠAČKE KORPE

Inicijativa SSSBiH za definisanje minimalne plate dovela do nestanka socijanog dijaloga u FBiH

Autorski tekst Savez samostalnih sindikata BIH

O tome koliko je minimalna plata važno pitanje u Federaciji Bosne i Hercegovine dovoljno govori činjenica da je upravo zbog nje došlo do potpunog prekida socijalnog dijaloga na nivou FBiH. Naime, nakon što je Savez samostalnih sindikata BiH po usvajanju izmjena i dopuna Zakona o radu 2018. godine zatražio da se u okviru Ekonomsko-socijalnog vijeća FBiH sprovedu konsultacije i Vladi FBiH na izglasavanje uputi Prijedlog o minimalnoj plati u FBiH, Vlada FBiH je, u saradnji sa Udruženjem poslodavaca FBiH, počela opstruirati rad tog tripartitnog tijela. Posljedica je bilo da je Federacija BiH bila jedini dio Evrope u kojem godinama nije na snazi bio nijedan pravni akt kojim je definisana minimalna plata. To se promijenilo tek u decembru 2021. godine kada je Vlada FBiH donijela Odluku kojom je najniža plata definisana u iznosu od 543 KM (oko 271 EUR). Taj iznos je ponižavajući za radnike i daleko ispod onoga što institut minimalne plate treba biti – zaštitni mehanizam za radnike koji imaju najniža primanja.

Sam institut minimalne plate nije prepoznat u Zakonu o radu. Zakon o radu definiše samo institut najniže plate. Njime je propisano da Vlada FBiH utvrđuje najnižu platu nakon konsultacija sa ESV, koja se određuje na osnovu najniže cijene rada utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu. Također, propisano je da će Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministarstva finansija, u saradnji sa Federalnim zavodom za programiranje razvoja, a uz prethodne konsultacije sa Ekonomsko-socijalnim vijećem, donijeti propis kojim će se propisati metodologija izračuna i usklađivanja najniže plate. Usklađivanje najniže plate se vrši jednom godišnje i to najkasnije do 31. decembra tekuće godine za narednu godinu.

Zakon o minimalnoj plati

S obzirom da formulacija najniže plate propisana Zakonom o radu omogućava poslodavcima da različito po sektorima utvrđuju iznos najniže plate, Savez samostalnih sindikata BiH je pokrenuo kampanju „10 za 1000“, kojom traži usvajanje Zakona o minimalnoj plati po kojem bi ona iznosila 1000 KM (500€). Taj zakon bi se odnosio na sve poslodavce u Federaciji BiH. Iako je odmah po pokretanju kampanje, nažalost, počela pandemija koja je u mnogome utjecala na dešavanja u društvu, a samim tim i na rad organa vlasti, SSSBiH je uspio u tome da predsjednici svih klubova zastupnika u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH, na poziv sindikata, u Domu sindikata potpišu zajedničku izjavu kojom su prihvatili inicijativu sindikata za usvajanje Zakona o minimalnoj plati i obavezali se da će je uputiti u parlamentarnu proceduru. U ovom trenutku je Zakon o formi nacrta u Parlamentu. Usvajanjem ovog zakona će se promijeniti procedura po kojom se sada obračunava najniža plata u Federaciji BiH.

Prema važećoj Uredbi o metodologiji izračuna i usklađivanja najniže plate, ona se za narednu kalendarsku godinu usklađuje do kraja tekuće godine i to na način da se usklađivanje vrši u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta bruto domaćeg proizvoda u Federaciji BiH u tekućoj godini za period januar – septembar, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku. Usklađivanje najniže plate vrši Vlada Federacije, a nakon konsultacija sa Ekonomsko-socijalnim vijećem. Nejasno je kojim su se podacima vodili u Vladi FBiH kada su odredili da najniža plata u FBiH za 2022. godinu bude 543 KM, jer je kristalno jasno da je došlo do višestrukog povećanja troškova života, posebno od početka pandemije do danas. O tome možda najbolje svjedoči podatak da je u januaru 2020. godine Sindikalna potrošačka korpa koštala 1.965,96 KM (1.005,18 EUR), a u julu 2022. godine je minimalne troškove života četveročlanoj porodici trebalo 2.668,32 KM (1.364,29 EUR).

CONFEDERATION SYNDICAT EUROPEAEN TRADE UNION

Finanasijski podržano od strane Evropske konfederacije sindikata

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

NASLOVNA
SADRŽAJ

onthewaytoeu.net
naputukaeu.net
SUPPORTED BY THE EUROPEAN COMMISION

GLAS RADNIKA

Glasilo članica Regionalnog sindikalnog savjeta SOLIDARNOST, septembar 2022. Broj 1.

Za minimalnu platu ne možete kupiti ni dovoljno hrane za mjesec dana

Uzevši u obzir da samo za prehranu porodici na mjesečnom nivou treba više od 1.200,00 KM (613,55 EUR), iznos koji je vlada FBiH odredila kao dostatan za minimalnu platu nije dovoljan radniku/ci ni za nabavku dovoljne količine hrane za mjesec dana života njega/nje i porodice. Ako na to dodamo i sve ostale troškove, onda je jasno da sadašnja minimalna plata ne pokriva ni četvrtinu troškova života u FBiH. U toj situaciji se prema posljednjim procjenama nalazi četvrtina zaposlenih u FBiH. U samo neznatno boljoj situaciji u odnosu na njih je najveći broj radnika/ca u FBiH, a koji treutno primaju platu u iznosu do 750-800 KM (383,47-409,03 EUR).

Kada je riječ o prosječnoj plati isplaćenoj u FBiH, ona je prema posljednjim objavljenim podacima 1.110 KM (567,53 EUR) i pokriva 41,6% Sindikalne potrošačke korpe. Dakle, u ovom trenutku vam nisu dovoljne ni dvije prosječne plate da pokrijete minimalne mjesečne troškove života.

USVAJANJE ZAKONA O MINIMALNOJ PLATI OSTAJE NAŠ GLAVNI CILJ

U Sarajevu je 21. jula 2022. godine održana 8. Vanredna proširena sjednica Upravnog odbora Saveza samostalnih sindikata BiH, kojoj je prisustvovalo više od 100 članova rukovodstva sindikata-članica Saveza samostalnih sindikata BiH na svim nivoima organizovanja i iz cijele Federacije BiH. Povod su bile aktivnosti u sklopu kampanje za usvajanje Zakona o minimalnoj plati “10 za 1000”, ekonomsko-socijalni položaj radika/ca i kretanje troškova života. Predstavljene su dvije prezentacije – Pravni okvir za usvajanje Zakona o minimalnoj plati i Odnos minimalne plate i troškova života. Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH Selvedin Šatorović je učesnicima prezentovao inicijativa Udruženja poslodavaca FBiH za izmjenu Zakona o zdravstvenom osiguranju kojom traže da se smanji broj plaćenih dana bolovanja na teret poslodavca sa sadašnja 42 na 15 dana.

Nakon dvije godine koje su bile obilježene pandemijom i u kojima su bila ograničene mogućnosti okupljanja, ova sjednica predstavlja prvi sindikalni skup u Domu sindikata na kojem je učestvovalo više od 100 kolega i kolegica. Važno je istaći da je iskazano jedinstvo i data podrška nastavku aktivnosti SSSBiH koje trebaju rezultirati konačnim usvajanjem Zakona o minimalnoj plati i definisanju minimalne plate u iznosu od 1000 KM. Za Savez samostalnih sindikata BiH to ostaje glavni cilj.